

REPUBLIKA E SHQIPERISE
MINISTRIA E BUJQESISE, E USHQIMIT
DHE E MBROJTJES SE KONSUMATORIT
DPSUMK

Adresa: Bulevardi "Dëshmorët e Kombit" nr.2, Tiranë.

Tel./Fax: +259 333

Nr. 3008 prot.

Tiranë, më 26.06, 2006

U R D H Ë R

Nr. 343. Datë 26.06, 2006

MBI

**MIRATIMIN E RREGULLORES "PËR NIVELET MAKSIMALE TË
MBETJEVE TË PESTICIDEVE NË PRODUKTET USHQIMORE DHE
USHQIMET ME ORIGJINË BIMORE"**

Në mbështetje të nenit 102 pika 4 të Kushtetutës, si dhe në zbatim të Ligjit Nr.7941 datë 31.05.1995 "Për Ushqimin", Kreu VII nenet 33 dhe 34.

U R D H Ë R O J:

1. Miratimin e Rregullores "Për nivelet maksimale të mbetjeve të pesticideve në produktet ushqimore dhe ushqimet me origjinë bimore" bashkëlidhur këtij Urdhëri.
2. Ngarkohet Inspektoriati i Sigurisë Ushqimore për zbatimin e këtij Urdhëri.

Ky Urdhër hyn në fuqi menjëherë.

MINISTRI

JEMIN GJANA

Drejtorja e Përgjithshme e Sigurisë Ushqimore dhe Mbrojtjes së Konsumatorit

RREGULLORE

PËR

“NIVELET MAKSIMALE TË MBETJEVE TË PESTICIDEVE NË PRODUKTET USHQIMORE DHE USHQIMET ME ORIGJINË BIMORE”

Kreu I

Përcaktime të përgjithëshme

Neni 1

Objekti

Kjo Rregullore përcakton kriteret bazë për nivelin maksimal të mbetjeve të PMB-ve në ushqimet e njerëzve dhe të kafshëve si dhe produkte të tjera që përdoren si lëndë e parë në industrinë ushqimore, si domosdoshmëri për të forcuar masat për garantimin e një niveli të lartë të mbrojtjes së konsumatorit dhe dispozitat e harmonizuara me ato të Komunitetit Europian në lidhje me nivelin maksimal të mbetjeve të PMB-ve në ushqimet e njerëzve dhe të kafshëve me origjinë bimore dhe shtazore.

Neni 2

Qëllimi

Kjo Rregullore ka si qëllim kryesor përcaktimin e NMM-ve në Shqipëri për të siguruar mbrojtjen e shëndetit të konsumatorit dhe vendosjen në parametra të lejuar të gjithë zinxhirit ushqimor. Kjo Rregullore do të zbatohet për produktet me origjinë bimore, që përdoren për ushqimet e njerëzve dhe të kafshëve, të freskëta, të përpunuara dhe/ose të përziera në të cilat mbetjet e PMB-ve mund të jenë të pranishme.

Neni 3

Përkufizime

Për qëllime të kësaj Rregulloreje, termat e mëposhtme kanë këtë kuptim:

a) **“Praktika të Mira të Mbrojtjes së Bimëve (PMMB)”**, do të thotë përdorimi i garantuar e i rekomanduar, autorizuar ose regjistruar në nivel kombëtar i produkteve të mbrojtjes së bimëve, sipas kushteve aktuale për çdo fazë prodhimi, ruajtje, transporti, shpërndarje dhe përpunimi të ushqimit të njerëzve dhe ushqimit të kafshëve. Ajo përfshin gjithashtu zbatimin, e parimeve të integruara të dezinfektimit në një zonë klimatike të dhënë, si edhe përdorimin minimal të sasisë

së PMB-ve dhe vendosjen e NMM-ve ose NMM-ve të përkohshme në nivelet më të ulta që mundësojnë arritjen e efektit të kërkuar:

b) **“PMB (Produkte të Mbrojtjes së Bimëve)”** do të thotë çdo produkt që përmban një ose më shumë lëndë vepruese, që përdoret për mbrojtjen e bimëve dhe produkteve bimore nga parazitët ose parandalimin e veprimit të tyre.

c) **“Niveli Maksimal i Mbetjeve (NMM)”** do të thotë niveli më i lartë i lejuar i përqëndrimit për një mbetje të PMB-ve në ushqimet e njerëzve dhe të kafshëve, të përcaktuar sipas kësaj Rregulloreje, bazuar në praktikën e mira të mbrojtjes së bimëve dhe ekspozimin më të pakët të konsumatorit ndaj tyre;

d) **“PMB kritike”** do të thotë kur ka më shumë se një PMB për një kombinim lënde vepruese, i cili bëhet shkak për nivelet më të larta të pranueshme të mbetjeve të PMB-ve në një kulturë të trajtuar kimikisht dhe është bazë për krijimin e NMM-ve.

e) **“Mbetje të PMB-ve”** do të thotë mbetjet, duke përfshirë një ose më shumë lëndë vepruese, metabolitet dhe/ose shpërbërjen ose reaksionin e produkteve të lëndëve vepruese të përdorura aktualisht ose më parë në produktet e mbrojtjes së bimëve, duke përfshirë veçanërisht ato që mund të kenë dalë si rezultat i përdorimit në mbrojtjen e bimëve, në mjeksinë veterinarë dhe si biocid.

f) **“Përcaktimi i limitit”** do të thotë përqëndrimi më i ulët i mbetjeve të konfirmuara, të cilat mund të përcaktohen dhe raportohen nga kontrolli rutinë nëpërmjet metodave të vlefshme të kontrollit;

g) **“Tolerancë importi”** do të thotë një NMM që vendoset për produktet e importuara për të plotësuar kërkesat e tregëtisë ndërkombëtare ku:

- përdorimi i lëndëve vepruese të një PMB-je në një produkt të dhënë nuk është i autorizuar për arsye të tjera nga ato të shëndetit publik për produkte të veçanta dhe përdorim të veçantë; ose

- një nivel i ndryshëm është i përshtatshëm sepse NMM-të ekzistuese janë vendosur për arsye të tjera nga ato të shëndetit publik, për produkte të veçanta dhe përdorim të veçantë;

h) **“Analiza e aftësisë”** do të thotë një analizë krahasuese, në të cilën disa laboratorë kryejnë analizat në mostra të njëjta, duke lejuar një vlerësim të cilësisë së analizës së kryer nga secili laborator;

i) **“Dozë akute referimi”** do të thotë vlerësimi i sasisë së lëndës vepruese në ushqim, shprehur në bazë të një peshe trupore, që mund të jenë ngrënë gjatë një periudhe të shkurtër kohe, zakonisht gjatë një dite, pa një risk të ndjeshëm për konsumatorin, në bazë të të dhënave të nxjerra nga studimet përkatëse duke marrë parasysh grupet e ndjeshme brenda popullsisë (fëmijët dhe fëmijët e palindur);

j) **“Konsumi i përditshëm i pranueshëm”** do të thotë vlerësimi i sasisë së lëndëve vepruese në ushqime, e shprehur në bazë të një peshe trupore, që mund të jenë ngrënë përditë për një

periudhë kohe, pa risk të ndjeshëm për ndonjë konsumator në bazë të fakteve të njohura në kohën e vlerësimit, duke marrë parasysh grupet e ndjeshme brenda popullsisë.

k) **“Struktura Përgjegjëse Zyrtare”(SPZ)** në këtë rregullore ka kuptimin e Drejtorisë së Sigurisë Ushqimore që do të ndjekë zbatueshmërinë e NMM-ve në produktet ushqimore.

Neni 4

Lista e grupeve të produkteve për të cilat do të përdoren NMM-të e harmonizuara

1. Produktet, grupet e produkteve dhe/ose pjesët e produkteve të cilat do të zbatojnë NMM-të e harmonizuara do të përcaktohen dhe përfshihen në Aneksin I bashkëlidhur kësaj Rregullore. Në këtë listë do të përfshihen të gjithë produktet për të cilat NMM-të janë vendosur, si edhe produktet e tjera për të cilat është e përshtatëshme për t'u zbatuar NMM-të e harmonizuara veçanërisht në lidhje me pamjen e tyre në ushqimin e konsumatorëve ose në tregëti. Produktet do të jenë grupuar në një mënyrë të tillë që NMM-të mund të vendosen për një grup të produkteve të ngjashëm ose të përafërt.

2. Parametrat e NMM-ve të paraqitura në Aneksin I të kësaj Rregullore do të rishikohen sa herë të jetë e nevojshme, veçanërisht me kërkesën e një grupi të interesuar.

Neni 5

Krijimi i një liste të lëndëve vepruese për të cilat nuk kërkohen NMM-të

1. Lëndët vepruese të produkteve të mbrojtjes së bimëve të përcaktuara në VKM Nr. 72 datë 15.2.2001: Për miratimin e “Rregullore për Produktet e Mbrojtjes së Bimëve”, për të cilat nuk kërkohet të vendosen NMM-të do të përcaktohen duke marrë parasysh përdorimin e këtyre lëndëve vepruese dhe çështjet e referuara në Nenin 9(2). (a), (c) dhe (d) të kësaj Rregullore.

Kreu II

Procedura e aplikimeve për NMM-të

Neni 6

Aplikimet

1. Të gjitha palët që demonstrojnë, përmes të dhënave të mjaftueshme, një interes legjitim për shëndetin, duke përfshirë organizatat shoqërore civile, si edhe grupet tregëtare të interesuara të tilla si përpunuesit, kultivuesit, importuesit, prodhuesit e produkteve të përfshirë në Aneksin I të kësaj Rregullore mund të paraqesin një aplikim sipas Nenit 7 të kësaj Rregulloreje.

2. Kur SPZ gjykon se është e nevojshme përcaktimi, modifikimi apo heqja e një NMM-je, ai gjithashtu mund të grumbullojë dhe vlerësojë një aplikim për vendosjen, modifikimin ose heqjen e NMM-së në përputhje me Nenin 7 të kësaj Rregulloreje.

Neni 7

Kërkesat që kanë të bëjnë me aplikimet për NMM-të

1. Kandidati që kërkon të aplikojë për një NMM. paraqet pranë SPZ-së të dhënat dhe dokumentet e mëposhtme:

- a) emri dhe adresa e kandidatit;
- b) një dosje të aplikimit;
- c) një përmbledhje të plotë lidhur me problemet e ngritura në literaturën shkencore në dispozicion rreth produktit të mbrojtjes së bimëve dhe/ose mbetjeve të tij;
- d) të dhënat e listuara në Aneksin 1 të VKM Nr. 72 datë 15.2.2001: Për miratimin e “Rregullore për Produktet e Mbrojtjes së Bimëve”. lidhur me kërkesat për vendosjen e NMM-ve për PMB-të, ku të jenë përcaktuar të dhëna toksikologjike dhe të dhëna të metodave analitike rutinë për përdorim në laboratorët e kontrollit, si edhe të dhënat e metabolizmit të bimëve dhe kafshëve.

Megjithatë, kur të dhënat e përshtatshme janë publikisht të disponueshme, veçanërisht kur një lëndë vepruese ka qenë e vlerësuar në VKM Nr. 72 datë 15.2.2001: Për miratimin e “Rregullore për Produktet e Mbrojtjes së Bimëve” dhe të tilla të dhëna janë paraqitur nga kandidati, SPZ mund të përdorë një informacion të tillë në vlerësimin e një aplikimi. Në raste të tilla, raporti i vlerësimit do të përfshijë një arsye për përdorimin ose mospërdorimin e të dhënave të tilla.

2. SPZ që bën vlerësimin sipas nevojës, mund t'i kërkojë aplikantit të paraqesë informacion plotësues përveç informacionit të kërkuar në pikën 1, brenda një kohe limit të përcaktuar në kërkesën përkatëse, po jo me shumë se 2 vjet.

Neni 8

Vlerësimi i aplikimeve

1. SPZ diskuton aplikimet, bën vlerësimin e dosjeve dhe jep një opinion të qartë, për risqet për konsumatorin dhe për rastet kur janë të lidhura me kafshët dhe ambjentin, nga modifikimi ose heqja e një NMM-je. Vlerësimi do të përfshijë:

- a) një vlerësim të metodës analitike për monitorimin rutinë propozuar në se aplikimi është i përshtatshëm për qëllimet e kontrollit të parashikuar;

b) një vlerësim i risqeve të pranueshme të konsumit të përditshëm ose referimit të dozës së ngushtë të kapërcyer si rezultat i modifikimit të NMM-së; efektit që jep konsumi për shkak të mbetjeve në produkt për të cilën NMM-të ishin kërkuar;

c) ndonjë element tjetër i lidhur me vlerësimin e rriskut.

2. SPZ do të japë vlerësimin e tij brenda 3 muajve nga data e marrjes së aplikimit.

Në raste të veçanta, kur kërkohet të kryhen më shumë vlerësime të hollësishme, koha limit e vendosur në paragrafin e parë të kësaj pike mund të zgjatë 6 muaj nga data e marrjes së aplikimit të vlefshëm nga subjekti i interesuar.

3. Kur SPZ kërkon informacion shtesë, koha limit e vendosur në paragrafin 1 do të llogaritet duke marrë për bazë ditën kur ky informacion të jetë siguruar.

Neni 9

Vendimet për aplikimet për NMM-të

1. Brënda 3 muajve nga përgatitja e raportit të vlerësimit, SPZ mer vendim për:

a) përjashtimin e aplikimit, ose

b) vendosjen, modifikimin ose heqjen e një NMM - je.

2. Për sa i përket veprimeve referuar në pikën 1. vlerësimet do të jepen për:

a) njohuritë shkencore dhe teknologjike të disponueshme;

b) praninë e mundëshme të mbetjeve të PMB-ve që vijnë nga burime të tjera, nga përdorimet e fundit të lëndëve vepruese të PMB-ve, dhe efektet e tyre të njohura grumbulluese, kur metodat për vlerësimin e efekteve të tilla janë të vlefshme;

c) për ndonjë rrisht të mundshëm për konsumatorët dhe kur përvetësohet nga kafshët;

d) vendimet për modifikimin e përdorimeve të PMB - ve;

e) faktorët e tjerë të pranueshëm të lidhur me çështjen në shqyrtim.

3. SPZ mund t'i kërkojë në çdo kohë aplikantit të paraqesë informacionet plotësuese që nevojiten për të bërë vlerësimin.

Neni 10

Procedura për vendosjen e NMM-ve të përkohshme në rrethana të caktuara

1. Mundet gjithashtu të vendoset një NMM e përkohëshme. në bazë të Nenin 9 (1) të kësaj Rregulloreje, në rrethanat e mëposhtme:

a) në raste të veçanta, kur mbetjet mund të ngrihen si rezultat i ambientit, ndotjeve të tjera apo nga përdorimi i PMB-ve; ose

b) kur produktet që kanë lidhje me këtë NMM, përbëjnë një komponent të parëndësishëm të ushqimit të konsumatorëve, dhe nuk përbëjnë pjesën kryesore të ushqimit të njerëzve apo të kafshëve; ose

c) për mjaltin; ose

d) për ekstraktet bimore; ose

e) kur përdorimet e nevojshme të PMB-ve janë identifikuar nga një vendim për heqjen e një lënde vepruese, ose mospërfshirjen e një lënde vepruese në sipas VKM Nr. 72 datë 15.2.2001: Për miratimin e “Rregullore për Produktet e Mbrojtjes së Bimëve”; ose

f) kur produktet e reja, grupet e produktit dhe/ose pjesët e produkteve të mbrojtjes së bimëve janë përfshirë në Aneksin I të kësaj Rregullore, për të kryer ndonjë studim shkencor të nevojshëm për mbështetjen e një NMM-je për të vlerësuar, nëse nuk janë identifikuar parametra të palejueshme për konsumatorin.

2. Përfshirja e NMM-ve të përkohshme referuar në pikën 1 do të bazohet në vlerësimin e SPZ-së, monitorimin e të dhënave dhe një vlerësimi demonstrativ për të vërtetuar që nuk shfaqin risqe të papranueshme për konsumatorët ose kafshët.

Vlefshmëria e NMM-ve të përkohshme referuar në pikën 1 (a), (b), (c) dhe (d) do të rivlerësohet të paktën një herë në 10 vjet dhe çdo NMM e tillë do të modifikohet ose hiqet si e papërshtatshme.

NMM-të e përmendura në pikën 1(e) do të rivlerësohen në përfundim të periudhës për të cilën përdorimi i tyre ishte autorizuar.

Kreu III

NMM-të e zbatueshme për produkte me origjinë bimore

Neni 11

Pajtuueshmëria me NMM-të

1. Produktet nuk do të përmbajnë, nga koha që kanë dalë në treg si ushqim për njerëzit ose ushqim për kafshët, asnjë mbetje PMB-je që tejkalojnë 0.01 mg/kg për ato produkte për të cilat NMM e veçanta, janë përcaktuar për një ose disa lëndë vepruese ndërkohë që merren parasysh metodat analitike rutinë në dispozicion.

2. SPZ nuk mund të ndalojë ose pengojë daljen në treg ose përpunimin e ushqimeve të kafshëve brenda territorit të vendit për produktet e përfshira në Aneksin I të kësaj Rregullore në terrene që ato përmbajnë mbetje të PMB-ve me kusht që produkte të tilla pajtohen me pikën I të këtij neni dhe Nenin 13.

3. Nga mënyra e heqjes nga pika I, SPZ mund të autorizojë për një trajtim tjetër pas-vjeljes me një fumigant në territorin e vet, nivelet e mbetjeve për një ose disa lëndë vepruese për një produkt të përfshirë në Aneksin I të kësaj Rregullore me kusht që:

a) produkte të tilla nuk janë të destinuara për konsum të menjëhershëm;

b) kontrollet e duhura janë një arsye për të siguruar që të tilla produkte nuk mund të vihen në dispozicion të përdoruesve ose konsumatorëve të fundit, në qoftë se ato janë furnizuar direkt prej këtyre të fundit.

Neni 12

Ndalimi në lidhje me produktet e përpunuara dhe/ose të përziera

Përpunimi, dhe/ose përzierja me disa produkte ose me produkte të tjera, për qëllime dobësimi, të produkteve të përfshirë në Aneksin I të kësaj Rregullore që nuk përputhen me Nenin 11 (1) ose 13 me synim hedhjen në treg si ushqim për njerëzit ose për kafshët, duhet të ndalohen.

Neni 13

NMM-të e zbatueshme për produktet e përpunuara dhe/ose të përziera

NMM-të e zbatueshme do të jenë ato të parashikuara në Nenin 11 (1) për produktet përkatëse të përfshirë në Aneksin I të kësaj Rregullore, duke patur parasysh ndryshimet në nivelet e mbetjeve të PMB-ve shkaktuar nga përpunimi dhe/ose përzierja.

Kreu IV

Kontrollet zyrtare dhe raportet

Neni 14

Kontrollet zyrtare

1. SPZ kryen kontrollet zyrtare të mbetjeve të PMB-ve me qëllim realizimin e përputhjes me këtë Rregullore, dhe në përshtatje me legjislacionin e Komunitetit European në lidhje me kontrollet zyrtare për ushqimet e njerëzve dhe të kafshëve.

2. Kontrollle të tilla të mbetjeve të PMB-ve do të konsistojnë veçanërisht në vrojtimin dhe analizat pasuese të mostrave dhe identifikimit të PMB-ve të pranishme dhe niveleve të mbetjeve të tyre përkatëse. Kontrollle të tilla do të bëhen gjithashtu në pikat e furnizimit të konsumatorit.

Neni 15

Marrja e mostrave

1. Që të garantohet një kontroll sa më rigoroz, duhet të merren një numër i mjaftueshëm mostrash për të siguruar që rezultatet janë përfaqësuese për tregun, duke patur parasysh rezultatet e programeve të kontrollit të mëparshëm. Marrja e mostrave të tilla do të bëhet sa më afër pikave të furnizimit të konsumatorëve që shihet e arsyeshme për të mundësuar marrjen e veprimeve detyruese që rrjedhin prej kësaj Rregulloreje

2. Mënyrat e marrjes së mostrave të nevojshme për kryerjen e kontrolleve të tilla të mbetjeve të PMB-ve në produktet me origjinë bimore do të përcaktohen sipas procedurës së referuar Rregullores Nr. 220, datë 21.5.1999, "Mbi marrjen e mostrave dhe kryerjen e analizave të produkteve ushqimore".

Neni 16

Analizimi

Analizimi i mbetjeve të PMB-ve do të bëhet në laboratorë të caktuar nga Ministria e Bujqësisë, Ushqimit dhe Mbrojtjes së Konsumatorit, pas testimit të tyre.

Neni 17

Programi i kontrollit për mbetjet e PMB-ve

1. SPZ do të hartojë një program kontrolli kombëtar shumëvjeçar për mbetjet e PMB-ve dhe ky program do të azhurnohet çdo vit.

Ky program do të ketë si bazë rrisqet dhe do të synojë të vlerësojë ekspozimin e konsumatorit dhe pajtueshmërinë me legjislacionin aktual. Ai do të specifikohet si më poshtë:

- a) produktet që do të testohen;
- b) numri i mostrave që do të merren dhe analizat që duhen bërë;
- c) PMB-të që do të analizohen;
- d) kriteret e aplikuara në hartimin e programeve të tilla, duke përfshirë:

- i) kombinimet PMB-produkt që do të përzgjidhen;
- ii) numri i mostrave të marra përkatësisht për produktet e vendit dhe jo të vendit;
- iii) konsumi i produkteve si një pjesë e ushqimit kombëtar;
- iv) programi i kontrollit kombëtar;
- v) rezultatet e programeve të kontrolleve të mëparshëm.

2. SPZ do të paraqesë programin e kontrollit të ripunuar për mbetjet e PMB-ve, të përmendur në pikën 1, të paktën 3 muaj para përfundimit të çdo viti kalendarik.

3. SPZ do të marrë pjesë në programin e kontrollit, do të publikojë në një bazë vjetore, gjithë rezultatet e monitorimit kombëtar të mbetjeve. Aty ku NMM-të janë tejkaluar, SPZ publikon shitësit me pakicë, tregtarët ose prodhuesit në fjalë.

MINISTRI

JEMIN GJANA

ANEKSI I

Produktet bimore te të cilat do të aplikohen NMM-të

Nr	Produktet te të cilat do të zbatohen NMM-të	Emri shkencor
1	Rrush tavoline	Vitis cuvitis
2	Rrush për verë	Vitis cuvitis
3	Mollë	Malus domesticus
4	Dardhë	Pyrus communis
5	Qershi	Prunus cerasus, Prunus avium
6	Pjeshkë	Prunus persica
7	Kummbull	Prunus domestica
8	Ulli për tavolinë	Olea europea
9	Ulli për vaj	Olea europea
10	Patate	Solanum spp.
11	Domate	Lycopersicum esculentum
12	Kastravec	Cucumis sativus
13	Shalqi	Citrullus lanatus
14	Pjepër	Cucumis melo
15	Misër	Zea mays
16	Grurë	Triticum aestivum